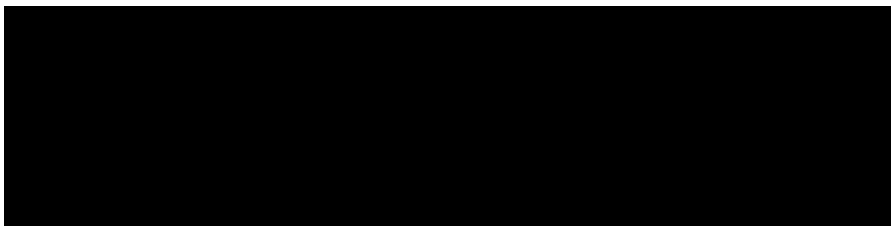

27/04/2023

Aan : Dhr. Vincent Van Quickenborne – Federaal Minister van Justitie
Mevr. Zuhail Demir – Vlaams Minister van Justitie en Handhaving
Mevr. Kristien Van Vaerenbergh – Voorzitter Kamercommissie Justitie
Mevr. Hilde Crevits – Vlaams Minister van Welzijn
Dhr. Ben Weyts – Vlaams Minister van Onderwijs
Dhr. Benjamin Dalle – Vlaams Minister van Jeugd
Dhr. Bart Somers – Vlaams Minister van Samenleven
Mevr. Valerie Delfosse - Voorzitter van de Hoge Raad van de Justitie 2023
Dhr. Bart De Wever – Voorzitter N-VA
Dhr. Sammy Mahdi – Voorzitter CD&V
Dhr. Egbert Lachaert – Voorzitter Open VLD
Dhr. Conner Rousseau – Voorzitter Vooruit
Dhr. Jeremie Vaneeckhout & Mevr. Nadia Naji – Voorzitters Groen
Dhr. Tom Van Grieken – Voorzitter Vlaams Belang
Dhr. Raoul Hedebouw – Voorzitter PVDA
Dhr. Paul Magnette – Voorzitter PS
Dhr. Georges-Louis Bouchez – Voorzitter MR
Mevr. Rajae Maouane/dhr. Jean-Marc Nollet – Voorzitters Ecolo
Dhr. Maxime Prévot – Voorzitter cdH
Dhr. Francois De Smet – Voorzitter DéFi

Van :

Betreft : Stand van zaken naar aanleiding van de actiepunten in onze open brief van 05/02/2020

Geachte Dames, geachte Heren,

Nu de moord op onze dochter Julie Van Espen al bijna 4 jaar achter ons ligt, vinden wij dit het gepaste moment om eens een stand van zaken op te maken van de actiepunten zoals vermeld in onze open brief van 5 februari 2020.

Het 1ste gedeelte van onze open brief gaf een overzicht van de verschillende nalatigheden en fouten in het Julie-dossier. De meest schrijnende nalatigheid blijft het feit dat, nadat de Eerste Voorzitter van het Hof van Beroep beslist om een C2-kamer op non-actief te zetten, er niets met de hangende dossiers, waaronder dit van de moordenaar van Julie, gedaan is. Geen herverdeling, geen screening op prioriteiten, geen opvolging door het Parket-Generaal, 77 dossiers (!) waaronder gewapende overvallen en zedenzaken blijven gewoon in de kast liggen, zoals ook het dossier van de moordenaar van Julie. Uiteindelijk is er niemand hiervoor verantwoordelijk gesteld ... Nochtans blijven we nog steeds achter ons basis standpunt staan : Julie had nog geleefd indien iedereen binnen het gerecht zijn verantwoordelijkheid had opgenomen.

Om er toekomstgericht voor te zorgen dat er meer druk komt op het opnemen van verantwoordelijkheid pleiten wij als 1ste belangrijke prioriteit voor het invoeren van 2 maatregelen :

- een wijziging van artikel 415 Ger. W. inzake tuchtprocedure : verlenging van de termijn van 6 maanden voor het aanhangig maken van een klacht naar minimum 12 maanden na kennisname van de feiten door de bevoegde instanties. Bovendien zou de HRJ hier een veel actievere rol in kunnen spelen. De HRJ mag dan wel geen tuchtrechtelijke bevoegdheid hebben, ze kan weldegelijk tuchtprocedures zelf opstarten door het neerleggen van een klacht bij de bevoegde tuchtoverheid en de HRJ zou ook duidelijker online kunnen communiceren dat ook de burger als particulier

klacht kan neerleggen bij de bevoegde tuchtoverheid op basis van artikel 414 Ger.W.

- evaluatie van korpschefs : ongelofelijk maar waar maar sinds 2008 krijgen korpschefs geen evaluatie meer. Het Grondwettelijk Hof vernietigde bij arrest nr. 122/2008 van 1 september 2008 de door de wet van 18 december 2006 ingevoerde bepalingen inzake evaluatie “in zoverre zij van toepassing zijn op de korpschefs van de hoven en rechtbanken.” Het Grondwettelijk Hof was van oordeel dat de onmogelijkheid om een mandaat van korpschef van de zittende magistratuur te evalueren, voortvloeit uit artikel 151 §6, van de Grondwet en dat de wetgever die zulk een evaluatie toch doorvoert, een identieke behandeling invoert tussen twee categorieën van magistraten voor wie de Grondwetgever een verschillende behandeling heeft voorzien. Een lange uitleg om te zeggen dat er geen evaluaties meer gebeuren. Willen we dit veranderen, is er dus een wijziging van de Grondwet nodig. We willen jullie dus met aandrang vragen om artikel 151 §6 van de Grondwet op de lijst van ‘voor herziening vatbare artikelen van de Grondwet’ te plaatsen en dit nog voor het einde van deze legislatuur. We weten dat hiervoor een 2/3 meerderheid nodig is maar anderzijds vinden wij het niet meer van deze tijd dat korpschefs geen evaluatie krijgen. Trouwens, het voorstel van de HRJ van 24/6/2015 (Wetsvoorstel Kamer 54-0595/001), met uitgebreide handleiding voor de evaluatie van de magistratuur, is een pertinent voorbeeld van hoe het zou moeten ...

Daarnaast was er, naar aanleiding van de beslissing tot sluiting van de C2-kamer op 3 juli 2018, veel discussie over een structureel tekort aan magistraten en rechters. Een van de conclusies hier was dat er een gedetailleerde werklast meting zou gerealiseerd worden. Hier hebben we echter nooit feedback over gekregen. We hopen dat dit ondertussen uitgeklaard is ...

De 2de belangrijke prioriteit was het werk maken van een op maat gemaakte digitalisering van het departement justitie :

- digitalisering heeft in eerste instantie te maken met een verandering van gewoontes, dus met cultuur. We zien dat er toch

veel initiatieven worden genomen om zoveel mogelijk rechters, magistraten enz ... in dit verhaal mee te krijgen.

- vanuit praktisch oogpunt vinden wij het online raadplegen van een strafdossier een eerste grote vooruitgang. Het digitale dossier kan momenteel geraadpleegd worden vanaf het moment dat de rechtspleging is afgelopen (het gaat vooral om seksueel geweld en intra familiaal geweld). Hopelijk kan er in de komende maanden in die mate vooruitgang geboekt worden zodanig dat je je volledige dossier digitaal kan raadplegen. Belangrijkste is hier dat er nog veel werk aan de winkel is.

Een 3de prioriteit was ervoor te zorgen dat er een verplichte opvolging en therapie voor daders van seksueel geweld zou komen, ook na strafeinde. Dit is een absolute voorwaarde om de veiligheid van de samenleving te kunnen garanderen.

- Ook hier hebben wij de indruk dat er nog heel wat werk op de plank ligt. Ondanks het feit dat er al verschillende wetvoorstellen zijn ingediend mbt het opleggen van controlevoorwaarden na strafeinde, komt hieruit geen concrete wet. Daarnaast zijn er ook al enkele proefprojecten gestart, maar de meeste zedendelinquenten blijken gewoon hun straf uit te zitten om niet behandeld te moeten worden. Ook de moordenaar van Julie wilde niet behandeld worden en deed gewoon zijn straf uit bij een vorige veroordeling. Volgens ons moet er dringend extra geïnvesteerd worden in bijkomende forensische psychiatrische centra maar waarbij er voldoende aandacht besteed wordt aan zedendelinquenten. Daarnaast lijkt er ons in de gevangenissen zelf bitter weinig te gebeuren voor zedendelinquenten qua begeleiding. Hoog tijd dat er werk wordt gemaakt van dit moeilijk onderwerp “daderopvolging”.

Sensibilisering over seksueel grensoverschrijdend gedrag is een 4de prioriteit. Hier zien we heel wat positieve initiatieven o.a. :

- Uittreksel uit het strafregister voor zij die met minderjarigen werken (met uitzondering van de sportsector : waarom ?) , het creëren van een meldcode en een extern meldpunt voor

grensoverschrijdend gedrag, het beter afstemmen van de websites seksueel geweld, stop it now en 1712. We zijn ook heel tevreden om te zien dat er eindelijk een sensibiliseringscampagne is opgestart rond jongeren en grensoverschrijdend gedrag...

Toekomstgericht hopen we dat er nog meer ingezet wordt op jongeren via o.a.

- Meer focus op het uitgaansleven
- Blijvende focus op middelbare scholen, hoge scholen en universiteiten
- Daarnaast vragen wij ons af of seksuele opvoeding op school nog langer de taak moet zijn van de klastitularis of dat dit eerder iets moet zijn voor een specialist vb. Sensoa of EMSA (Studenten Geneeskunde) of Studenten Seksuologie.

Ten slotte proberen we ook zelf mee te werken aan sensibilisering. Peter Huyghe, de schoonpapa van Julie, geeft op regelmatige basis met zijn team sessies weerbaarheidscoaching tegen seksuele agressie. De lessen zijn gratis en mikken in eerste instantie op jonge studenten maar iedereen is welkom. Ondanks de vele lessen zou het nog sneller kunnen via het principe "train the trainer" nl. het team van Peter traint de leraars LO in het middelbaar onderwijs. De eerste stappen zijn hiervoor gezet maar we moeten nog meer snelheid proberen te maken.

Een 5de prioriteit was de uitbreiding van het aantal Zorgcentra Seksueel Geweld.

Voor ons is dit één van de prioriteiten waar het meeste vooruitgang is gemaakt. Vooreerst zijn er 5 ZSG bijgekomen in de afgelopen 3 jaar (Antwerpen, Lodelinsart, Rumbeke, Leuven & Genk) maar op basis van het aantal aangiftes zijn deze centra een groot succes. We hebben de eer gehad om er 2 te bezoeken (Antwerpen & Charleroi) en de combinatie van medische, psychische en forensische zorg onder 1 dak, en dit aangevuld met de mogelijkheid om klacht neer te leggen is een grote meerwaarde voor alle slachtoffers van seksueel geweld. Hopelijk leidt deze aanpak ertoe dat slachtoffers er meer toe geneigd zijn om open te vertellen over wat ze hebben meegemaakt en kunnen ze hierdoor sneller herstellen en door DNA afname kunnen daders sneller opgespoord worden.

We gaan ervan uit dat er voldoende middelen ter beschikking blijven om zowel deze ZSG verder te kunnen ondersteunen in de komende jaren maar ook om nog de geplande openingen in Namur en Arlon te kunnen realiseren.

Daarnaast steunen wij ook organisaties zoals bijvb. Punt vzw die ook op langere termijn hulp bieden aan slachtoffers van seksueel geweld. Slachtoffers kunnen er o.a. terecht voor een individuele begeleiding maar kunnen ook gesprekken hebben met lotgenoten.

Een 6de prioriteit is het (blijvend) zorgen voor een doorgedreven opleiding op het vlak van seksueel geweld van de politiediensten, parketmagistraten, de zittende magistraten, en ook de justitie-assistenten die een heel belangrijke taak weggelegd krijgen in daderopvolging.

We zien dat er sinds 2019 toch heel wat inspanningen werden geleverd om op een structurele manier voldoende opleidingen te voorzien aan de magistratuur, politie en de advocatuur mbt hoe om te gaan met zedendelinquentie en slachtoffers van seksueel geweld. Toekomstgericht kan er misschien ook nog ingezet worden op opleidingen over slachtofferonthaal en het begeleiden van slachtoffers. Ook een verdere investering in risico-taxatie instrumenten is volgens ons een absolute must. Een goede risico-taxatie zal er immers voor zorgen dat men sneller en beter zal kunnen bepalen welke dader een echt veiligheidsrisico vormt en zodoende kan men een mogelijke recidive verkleinen.

Een 7de prioriteit ging over het feit om ervoor te zorgen dat de algemene regel voor een proces over zedenzaken een behandeling is met gesloten deuren en dat een openbaar proces de uitzondering wordt.

We hebben inzage gekregen in een wetsvoorstel van 8 april 2020 met bovenstaand voorstel. Sindsdien hebben we hierover echter niets meer gehoord dus we vermoeden dat dit wetsvoorstel geen meerderheid gevonden heeft. We begrijpen uiteraard het belang van de openbaarheid maar in het specifieke geval van zedenzaken (en op basis van onze eigen ervaring) vinden we dat de privacy van het slachtoffer primeert op dat van de openbaarheid.

Bovendien vragen we ons af wie ermee gediend is dat elk feit van een assisen proces in de media moet gemeld worden. De “dagelijkse blog” van diverse nieuwssites kunnen ook slachtoffers afschrikken om te komen getuigen in zedenprocessen.

Als conclusie hebben we toen het volgende gevraagd : behandel justitie als een volwaardig departement en zorg voor voldoende middelen (financieel en medewerkers) om deze prioriteiten waar te maken.

Op basis van de laatste 4 jaren hebben we kunnen constateren dat er eindelijk vooruitgang op Justitie wordt geboekt. Op sommige punten zijn we al een heel eind op weg, op andere punten staat er nog een berg werk te wachten. We zien ook dat er al volop gesproken wordt over de verkiezingen van 2024 maar we gaan ervan uit dat er in dit laatste jaar nog veel werk kan verzet worden op Justitie en dit in een goeie samenwerking met andere belangrijke departementen zoals o.a. Welzijn, Onderwijs, Jeugd en Gelijke Kansen.

Wij willen iedereen van jullie van harte bedanken voor alle inspanningen die al geleverd zijn en willen zeker nog een speciale vermelding maken van de grondige hervorming van het seksueel strafrecht.

Desalniettemin zullen we jullie, in naam van Julie, blijven challengen over de vooruitgang van bovenstaande lijst met prioriteiten. Wij wensen jullie alvast veel positieve energie toe voor de komende maanden/jaren.

Vriendelijke groeten,

